

Osaprojektijohtaja – lupa
Matilda Björkheden
+46 10 475 86 56
matilda.bjorkheden@svk.se

Tietosuojaluokka
K1

Energimarknadsinspektionen
registrator@ei.se

29.9.2022

Dnr SvK 2017/298
Dnr Ei 2021-102856

KOKOUS

**Espoon sopimuksen neuvottelumenettelyssä Aurora Line -johdon Ruotsin
sähkölain mukaisen lupahakemuksen kuulemismenettelyssä saatuja
lausuntoja koskeva kokous**

Asiasta yleisesti

Affärsverket Svenska kraftnät (Svenska kraftnät) on hakenut 30.9.2021 hakemuksen Ruotsin sähkölain (ellagen) mukaista toimilupaa Aurora Line -projektille eli 400 kilovoltin voimajohtohankkeelle Messauresta Risuddeniin Suomen rajalle (Tornionjoki) ja täydentänyt hakemustaan 13.10., 16.11. ja 25.11.

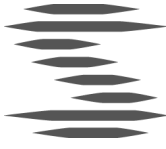
Energimarknadsinspektionen teki asiassa lisäselvityspyynnön 1.12.2021. Svenska kraftnät toimitti lisäselvityksiä marraskuussa 2021 ja tammikuussa 2022. Hakemus on sen jälkeen annettu niiden viranomaisten, järjestöjen ja yksityisten tahojen kommentoitavaksi, joihin voimajohto vaikuttaa. Hankkeen mahdollisten rajat ylittävien vaikutusten takia asia on ohjattu Ruotsin Naturvårdsverketin kautta Suomen ympäristöministeriölle, joka on puolestaan antanut sen kommentoitavaksi osapuolille, joita asia koskee Suomessa.

Energimarknadsinspektionen kutsui 22.6.2022 koolle kokouksen saatujen lausuntojen käsittelemiseksi. Energimarknadsinspektionenin toiveen mukaisesti asiaa on käsitelty oma-aloitteisesti Espoon sopimuksen mukaisissa neuvotteluissa (tämä asiakirja).

Asian käsittely kokouksessa

Ympäristöministeriö

Svenska kraftnät kiittää ympäristöministeriötä sen esittämistä näkökohdista. Svenska kraftnät on teettänyt ympäristöministeriön pyytämät selvitykset, kuten selvityksen voimajohdon suhteesta eteläisen Tornionlaakson kansallisesti tärkeään maisema-alueeseen, seutukaavan sisällöstä ja kunnallisesta maankäytön suunnittelusta.

Tehdyissä selvityksissä on todettu, että suunnitellun voimajohdon kielteiset vaikutukset ovat Suomen puolen kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta kokonaisuutena katsoen vähäisiä tai paikallisesti kohtalaisia. Suunniteltu johto näkyy eniten Kainuunkylän ympäristössä. Kielteisiä vaikutuksia lieventää uuden johdon aiottu sijoittaminen joenrannasta ja kyläympäristöistä katsottuna nykyisen johdon viereen. Uusi johto ei muodosta maisemaan uutta elementtiä, koska se on tarkoitettu sijoittamaan nykyisen johdon viereen. Uusi voimajohto vahvistaa kuitenkin maiseman rakennettua ilmettä.

Suunniteltu voimajohto ei muuta tai heikennä myöskään Tornionlaakson kulttuurimaiseman ominaisuuksia ja arvoja. Suunnitellun johdon ei arvioida vaikuttavan Suomen puolella käynnissä olevaan tai suunniteltuun maankäyttöön.

Tulokset on esitetty kokonaisuudessaan oheisessa raportissa (liite A).

Lapin liitto

Svenska kraftnät katsoo edelleen, että se on valinnut Tornionjoen ylitykselle mahdollisimman sopivan ylityspaikan, kun huomioon otetaan kaikki Svenska kraftnätin ja Fingridin päätökseen vaikuttavat tekijät.

Fingridin kanssa on toteutettu laaja selvitys useista potentiaalisista ylityspaikoista. Risuddenin ylityspaikan on arvioitu aiheuttavan kokonaisuutena vähäisimmät kielteiset vaikutukset. Arvioinnissa ratkaisevaa oli soveltuvuus sekä Ruotsin että Suomen näkökulmasta. Valittu ylityspaikka on teknisessä mielessä ja saavutettavuuden kannalta katsottuna soveltuvin vaihtoehto, kun huomioon otetaan sekä rakennetut alueet että molempien maiden luonnonsuojelutavoitteet.

Valitun ylityspaikan kielteisiä vaikutuksia muihin intresseihin, kuten maankäyttöön ja maisemaan, vähentää hankkeen keskittäminen nykyisen johdon alueelle, jolloin suunniteltu johto ei aiheuta vaikutuksia alueelle, jolla ei aiemmin ole ollut verkkoinfrastruktuuria.

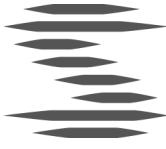
Sekä Ruotsin että Suomen asiassa kuultujen tahojen lausunnot vahvistavat, että joki on ylitettävä samasta paikasta, jossa nykyinen voimajohto sijaitsee.

Esimerkiksi Tornionlaakson museo toteaa seuraavaa: ”Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan on hyvä, että Tornionjoen Vuennonkosken ylitykseen on päätetty käyttää nykyisen voimajohdon kanssa samaa käytävää.

Kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön kohdistuvat haitalliset vaikutukset kaksinkertaistuisivat, jos voimajohto sijoitettaisiin aivan uuteen käytävään.”

Svenska kraftnät toteaa, että kattava selvitys eri vaihtoehtojen arvioinnista löytyy aiemmista Espoon sopimuksen mukaisten neuvottelujen asiakirjoista.

Katso myös jäljempänä esitetty vastaus Antero Juhon ja Helena Kreivin lausuntoon.

Tornionlaakson museo

Svenska kraftnät panee merkille museon esittämät näkökohdat. Svenska kraftnät on ympäristöministeriön pyynnöstä teettänyt selvityksen johdon vaikutuksista alueen kulttuuriympäristöön ja maisemaan, ks. liite A.

Paliskuntain yhdistys

Svenska kraftnät on neuvotellut kuuden ruotsalaisen saamelaiskylän kanssa, joihin suunniteltu voimajohto vaikuttaa. Näiden joukossa on Tornionjoen varren Liehittäjän toimilupasaamelaiskylä, joka haluaa varmistaa, että saamelaiskylään kohdistuvat vaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Fingrid vastaa vuoropuhelusta suomalaisten paliskuntien kanssa.

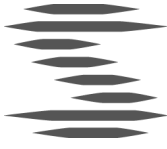
Mitä tulee rajat ylittävään vaikutukseen siinä suhteessa, että porot ylittävät rajan suunnitellun voimajohdon takia tavanomaista useammin, Svenska kraftnät pyrkii yhteistyössä Liehittäjän saamelaiskylän kanssa lieventämään saamelaiskylille valtakuntien rajan molemmin puolin aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

Antero Juho ja Helena Kreivi asiamiehensä asianajaja Olli Sipsosen kautta

Svenska kraftnät on selvittänyt aiemmassa vaiheessa kuutta Tornionjoen rajanylityskohtaa yhteistyössä Fingridin kanssa. Myös kaikkiin rajanylityskohtiin liittyvät osakäytävät tunnistettiin ja selvitettiin. Yhteensä tunnistettiin noin 30 osakäytävää, joita voitaisiin yhdistellä monin eri tavoin. Svenska kraftnät on todennut aiemmissa selvityksissä yhteistyössä Fingridin kanssa, että Risuddenin ylityskohta aiheuttaa vähiten haitallisia vaikutuksia. Arvioinnissa on otettu huomioon hankkeen kokonaisvaikutukset ylityskohdassa sekä Ruotsin että Suomen puolella.

Valittuun selvityskäytävään kuuluvan Tornionjoen käytävän osalta selvitettiin myös toista käytävää vaihtoehtona nykyisen voimajohdon suuntaiselle käytävälle. Vaihtoehdot olivat läntinen vaihtoehto (yhdensuuntainen käytävä) ja itäinen vaihtoehto (poikkeama yhdensuuntaisesta käytävästä). Sopivin vaihtoehto eli läntinen vaihtoehto valittiin päävaihtoehdoksi rajausneuvotteluissa määritetyille osuudelle, ja Svenska kraftnät on myös hakenut lupaa juuri tälle vaihtoehdolle.

Tornionjoen ylittämistä maakaapelilla ei pidetty sopivana ratkaisuna. Joki on Natura 2000 -alue, jonka on tarkoitus suojella vesiympäristöä. Kun joki ylitetään ilmajohdolla, joen suojeluarvot eivät kärsi lainkaan, toisin kuin siinä tapauksessa, että kaapeli sijoitettaisiin jokeen. Lisäksi 400 kV:n vaihtovirtaverkossa käytetään maakaapelia vain poikkeustapauksissa, koska se on teknisesti vaikeaa ja vaatii kytkentäaseman paikkaan, jossa ilma-kaapeli muuttuu maakaapeliksi. Tornionjoen ylityskohdalle tarvittaisiin näin ollen kytkentäasema joen molemmille puolille. Kytkentäasemat vaativat suuren tilan (vähintään 110 x 110 metriä), mikä ei ole ympäristön kannalta järkevää nyt kyseessä olevassa paikassa.

Joen ylitykselle valittu paikka ja tekniikka ovat teknisesti ja saavutettavuuden kannalta sopivimmat, kun huomioon otetaan molempien maiden asutus ja suojeluun liittyvät intressit. Valitun ylityspaikan kielteisiä vaikutuksia muihin intresseihin, kuten maankäyttöön ja maisemaan, vähentää hankkeen keskittäminen nykyisen johdon alueelle, jolloin suunniteltu johto ei aiheuta vaikutuksia alueelle, jolla ei aiemmin ole ollut verkkoinfrastruktuuria. Svenska kraftnät toteaa, että kattava selvitys eri vaihtoehtojen arvioinnista löytyy aiemmista Espoon sopimuksen mukaisten neuvottelujen asiakirjoista.

Svenska kraftnät katsoo, että kysymys Suomen kiinteän omaisuuden lunastusta koskevasta laista ei ole rajat ylittävä vaikutus, ja viittaa tältä osin Fingridin lupamenettelyyn.

Fingrid Oyj

Svenska kraftnät panee merkille Fingridin esittämät näkökohdat.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Svenska kraftnät panee merkille keskuksen esittämät näkökohdat.

Asiassa on tehnyt päätöksen osastopäällikkö Katarina Larsson luvasta vastaavan osaprojektinjohtaja Matilda Björkhedenin esityksestä.

Sundbyberg, päiväys yllä

(Allekirjoitukset ovat asiakirjan ruotsinkielisessä versiossa)

Katarina Larsson

Avdelningschef Samhällsbyggnad (yhdyskuntarakenteesta vastaava osastojohtaja)

Liitteet

Liite A

YVA-menettelyä täydentävä lisäselvitys

Aurora Line: Vaikutukset Suomen puolen maisemaan ja kulttuuriympäristöön